

Precisionshälsa – vägen framåt!

Agendarapport 2022 - sammanfattning

Precisionshälsa syftar till ökad och mer jämlik hälsa genom att använda data om individens biologi, livsstil och miljö för att förebygga, diagnostisera och behandla med precision. Genom att utnyttja den fulla potential som modern sjukvård och forskning kan erbjuda med precisionshälsa får vi:

1. friskare befolkning - med hjälp av prevention kan vi minska risken för sjukdomar
2. skräddarsydd diagnostik, behandling och bot för personer vars sjukdom ej går att undvika.

Sverige har mycket goda möjligheter att utveckla och dra nytta av precisionshälsa, med alla fördelar det för med sig både för befolkning och samhällsekonomi. För att utvecklingen inte ska fördröjas mer än nödvändigt är det viktigt att beslutsfattare har god insikt i detta paradigmskifte och kan agera därefter.

Medlemmarna i "Agenda för hälsa och välbefinnande" har därför gemensamt arbetat fram ett kunskapsunderlag som beskriver möjligheterna med precisionshälsa, såväl som de förutsättningar som måste finnas på plats för att kunna dra nytta av framstegen. Vi har även utvecklat mål som vi sammanfattar i detta blad. Ta gärna del av hela kunskapsunderlaget på www.forskasverige.se/Agenda2022

Agenda för hälsa och välbefinnande – ett samarbete mellan

och:

UMEÅ UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Region
Östergötland

Läs rapporten: www.forskasverige.se/Agenda2022

Besök Forska!Sveriges hemsida: www.forskasverige.se

Twitter: [@forskasverige](https://twitter.com/forskasverige) #forskasverige

Mål som syftar till att skapa direkt patientnytta

Förebyggande av sjukdom

Precisionshälsa kommer medföra mer kunskap om vilka förebyggande åtgärder som bäst bör ske på individ-, befolknings- eller samhällsnivå för att förhindra sjukdom. En viktig del är screeningprogram som kan öka chanserna att upptäcka och behandla sjukdom, samt vaccinationsprogram som förhindrar sjukdom eller minskar allvarlighetsgraden.

- År 2025 har befolkningen jämlik tillgång till nationellt rekommenderade screening- och vaccinationsprogram, oavsett var de bor i Sverige.

Användning av precisionsdiagnostik och precisionsbehandling

Tidigare diagnoser med högre träffsäkerhet möjliggör effektivare behandlingar, vilket är av stort värde för både individ och samhällsekonomi.

- År 2025 erbjuds alla patienter med sällsynta diagnoser och alla barn med cancer, samt merparten av alla cancerpatienter, genetisk kartläggning och behandling som matchar individens eller tumörens genetiska egenskaper. Detta givet att sådan behandling är godkänd och användningen kan anses långsiktigt hållbar, till exempel genom att subventionsbeslut finns från TLV eller rekommendation finns från NT-rådet.
- År 2030 erbjuds alla patienter genetisk kartläggning och matchande behandling inom de sjukdomsområden där sådan är godkänd och anses långsiktigt hållbar.
- År 2030 används fler sorters biologiska data, som genererar mer träffsäker screening, precisionsdiagnostik och individanpassad behandling.

Mål som syftar till att skapa grundläggande förutsättningar för utveckling och implementering av precisionshälsa i Sverige

Implementering i vården

Med nationell samordning och finansiering av infrastruktur, klinisk forskning och kompetens ökar möjligheten för befolkningen att få lika tillgång till precisionshälsa, oavsett bostadsort.

- År 2025 finns en långsiktig, icke-projektbaserad, statlig finansiering samt en nationell styrgrupp för de hälso- och sjukvårdsnära infrastrukturerna av relevans för precisionshälsa.
- År 2025 finns en långsiktig plan för struktur och finansiering av kompetensförsörjning inom precisionshälsa, vilket omfattar kompetensutveckling av befintlig personal såväl som utveckling av nya utbildningar och yrkesroller.
- År 2025 förs statistik över antalet kliniska prövningar som startas, pågår och slutförs, där precisionshälsa ryms inom en egen kategori. År 2030 har finansieringen av, och patientdeltagandet i, kliniska prövningar kring precisionshälsa fördubblats.

Hälsodata

Tillgång till hälsodata är en grundläggande och avgörande förutsättning för att komma framåt i precisionshälsa för att både förebygga, diagnosticera och behandla.

- År 2025 finns interoperabla system för integritetssäker lagring, insamling, delning och användning av hälsodata, samt lagstiftning och tydlig vägledning som bland annat möjliggör
 - a) att patienten har tillgång till och kan dela sina egna hälsodata, inklusive den som genereras inom hälso- och sjukvården, och
 - b) att tidigare insamlade hälsodata kan återanvändas utan krav på nya samtycken för samma data, utan att något avkall görs på etiska granskningar för studier.
- År 2030 finns individuella patientöversikter i vården för alla medborgare.

Etik

Precisionshälsa bidrar till ökad kunskap om sjukdomar och risker att drabbas för enskilda individer. Vårdprofessionerna behöver förhålla sig till denna utökade information.

- År 2025 finns en nationell vägledning till vårdprofessionerna kring de etiska aspekterna som precisionshälsa medför gällande riskbedömningar, förebyggande insatser, diagnostik och behandling, samt datadelning.

Finansiering

Det som kostar allra mest i vården är frånvaron av effektiva behandlingar och förebyggande insatser (A. Anell, 2020, Forskningsrapport "Vården är värd en bättre styrning").

- År 2025 finns beslut om statlig finansiering av precisionshälsa i nivå med jämförbara länder.
- År 2025 finns finansieringsmodeller för förebyggande hälsoarbete inom hälso- och sjukvården.
- År 2025 finns metoder för hälsoekonomiska utvärderingar av avancerade terapier eller läkemedel som ligger till grund för nya betalnings- och ersättningsmodeller. Dessa bidrar till att främja en ändamålsenlig läkemedelsanvändning, forskning, medicinsk kvalitet och effektivitet med utgångspunkt från patientens perspektiv och samhällets behov av långsiktig hållbarhet.